

inflammationem. Hoc significa-
 tum est Macha ubi dicitur q
 aspera lig aq crassa fuerunt vehe-
 menter accensa. Et que est ista a-
 qua crassa nisi sanguis diuinus
 a dominicus spūs sancti pingue-
 dine pfusus. Quasi ligna aspa-
 a corda nostra arida aspergatur
 continuo inflammant. Istud eti-
 am significatū est Macha ubi
 dicitur q elephantib⁹ ostendēt
 sanguinē vne a mori ad aciuendū
 eos ad preliū. Fructus mori s̄m
 ambrosiū primo est albus. post
 ea rubeus. postea niger. Sic xp̄us
 primo fuit albus a purus in tota
 sua uersatione. rubeus in cruce.
 niger in morte. Om̄ō di sanguis
 nos debet accendere a nostrū affe-
 ctū ad bellum stravitā totaliter
 inflammare.

Domini ca secunda.

Sermo primus

Ego sum pastor bonus
 ac. Joh. x. In p̄ntivi-
 ta null⁹ debet se lauda-
 re nec velle ab aliquo
 laudari. Et ratio est q si cogitet
 tps suum preteritū videbit q ml-
 ta fecit vnde debet dolere. Si futu-
 rū videbit multa vnde debet timē
 Si p̄ns videbit se in multos defec-
 tus ruere pro quib⁹ debet se erube-
 scere a humiliare. Quō igitur hō
 se debet laudare vel laudari velle:
 qui habet causā tantī doloris. fio

ris a rubeus siue humiliatiōis.
 In xp̄o aut sic est. qz de nullo tñl-
 acto qd fecit doluit. qz fuit sc̄ssi-
 mus. De nullo futuro euz timere
 oportuit. qz erat oipotentissimus
 de nullo defectu presenti vicio se
 rutescere debuit. qz erat p̄fectiss⁹
 Si igit⁹ deus petit a nobis laudari.
 hoc nō est p̄pter se: sed p̄pter nos
 Aug⁹ sup p̄s. Laudari se vult de-
 us a hoc vt tu pficias. non vt ille
 sublimetur. Nō em̄ hoc amat qd
 illum augeat: sed qd te ad illum
 p̄ducat. Similiter qñ se laudat:
 hoc nō facit p̄pter se sed p̄pter nos
 Greg. in moral. Deus qui nos p̄-
 hibet ne nos p̄prio ore laudemus
 per scripturas sacras laudes suas
 loquitur. nō qz eis indiget: quia
 proficere laudib⁹ nescit: sed cum
 suam magnitudinē nobis n̄rat
 nrām ad se impericiā subleuat. a
 bona sua loquendo nos edocet. q
 omnino homo nō cognosceret: si
 de se tacere voluisset. Deinde sub-
 dit. Idcirco aut laudes suas indi-
 cat: vt valeamus eum audiētes
 cognoscere: cognoscentes amare.
 amantes sequi. sequētes adipif-
 ci. adipifcentes vero eius visione
 p̄fui. Propter nos vero: non p̄-
 ter se xp̄istus in hoc euangelio
 commendat se dicens. Ego sū pa-
 stor bonus. In isto em̄ euange-
 lio fit mentio de quatuor. sc̄licet
 de pastore. de mercenario. lupo. a
 de ouibus. Pastor bonus est cri-
 stus ihs. cuius tria ponit signa.

*Deo fit merito in h
 em⁹ sit de Pastore
 m̄dico
 lupo
 ouib⁹
 Pastor*

Primum est q̄ pro oīb⁹ suis po-
nit animā suam. Sed cum homo
habeat tria. s. res. p̄p̄inuos a per-
sonam p̄p̄riam: ista pro oīb⁹
sunt ponenda. Bernar. sup̄ cant.
Non ociose repetitū est toties. pe-
tre amas me in om̄issione oīū.
Ac si dicat ih̄sus. Nisi me valde
p̄fecte ames. hoc est plus q̄ tua.
plus q̄ tuos. plus q̄ te. nequa q̄
fuscipias curā hanc. nec te intro-
mittas de oīb⁹ meis quib⁹ san-
guis me⁹ effusus est. Sua autem
pro oīb⁹ non ponūt: quī t̄p̄a-
lia eis non tribuūt. Job. iij. Qui
habuerit substantiā hui⁹ mūdi
a videat fratrem suum egentem
a clausit viscera eius ab eo quō
caritas p̄ ē in eo. Propinq̄s nō po-
nunt: quī suos osanguineos pro-
moueri faciunt. Sepe enim q̄ car-
naliter intrat: carnaliter viuūt. Jo-
his. iij. Quod natū est de carne:
caro est. Petrus introduct⁹ in aē-
uim principis p̄pter ancillā nega-
uit. q̄ sepe quem caro q̄ est ancil-
la anime introduct⁹ xp̄m non co-
gnoscat. Personā non ponunt q̄
malis non resistunt. Ezechie. xij.
Non opposuistis vos murū pro
domo israhel. Xp̄istus autem is-
ta tria pro oīb⁹ posuit. Ihere. xij.
Reliqui domū meam a familiam
meam. a angelos meos. dimisi he-
reditatem meā. a totam celestem
substantiā meam. Dedi electam
animā meam in manib⁹ inimico-
rum meorū. Secundum signū est

q̄ oves cognoscit. Vnde cognos-
co oves meas. Cognoscit igitur
per imaginē suam quam eis im-
pressit. Psalmista. Signatus est
super nos lumen vultus tui domi-
ne: dediti mihi leticiā q̄c. Per ar-
ma a testimēta virtutum quibus
fideles ornauit. Ad romanos. xij.
Induamur arma lucis. Et iterū
Induimini ih̄sum xp̄istū. Per
signa bonorum operum quibus
nos decorauit. prime Thimoth. ̄.
ij. Firmum fundamentū dei stat
habens signaculum hoc. Cognito
uit enim dominus qui sunt eius.
a discedat ab iniquitate omnis q̄
inuoecat nomen domini. Quasi di-
ceret. Hoc est signum q̄ sunt do-
mini: quando scilicet a malis dis-
cedunt a bona faciunt. Per docē-
nam suam: quando eos informa-
uit. Iohannis de octo tercio. In
hoc cognoscent omnes quia mei
estis discipuli: si dilectionem ha-
bueritis adinuicem. Quia vero
mali ista non habuerūt: ideo in
iudicio non cognoscentur a xp̄i-
sto. Vnde crisostomus super Ma-
theum loquens in p̄sona xp̄isti
dicit Pater cognoscit filios suos
p̄ imaginem suam. a rex milites p̄
arma sua. a pastor oves suas p̄ sig-
na. a magister discipulos suos p̄
doctrinam suam. Ego autem non
cognosco vos tanq̄ pater filios
suos quia imaginem meam non
habetis. nec tanq̄ rex milites su-
os. q̄ arma mea abieciſtis. nec

tanq̄ pastor oues suas. q̄ signa
 mea nō potastis. nec tanq̄m ma
 gister discipulos suos. q̄ meam
 doctrinam neglexistis. Terciu
 signum est. q̄a oues ad ouile de
 ducit. Ideo dicit. Alias oues ha
 beo que nō sunt ex hoc ouili. No
 tandum q̄ sunt quidam qui sūt
 t̄lter intra ouile. sicut boni xp̄ri
 stiani. qui sunt de ecclesia. Et mei
 to quidā totaliter extra. sicut he
 retici. qui nec h̄nt fidem: nec opa
 Quidam partim intra. a partim
 extra. sicut mali xp̄istiani. Nam
 inquantū habēt fidem sunt intra
 inquantum habent mala opera:
 sunt extra. **P**relat⁹ igitur oues q̄
 sūt intra d̄ fouere i morbidas re
 xo que sūt extra de bet effugare. *p̄ḡ b
 mt. d. mt.*
Istud triplex officū rep̄ntat ba
 talibus pastoralis. cuius principi
 um habet reflectionem ad innu
 endū vt ea que alijs predicat ad
 se reflectat. vt sic oues que sūt in
 tra per bonum exemplum nutri
 at. Mediam habet rectitudinem
 a aptum ē ad pcutiendū. vt sci
 licet oues morbidas expellat. In
 fine autem stimulum a punctio
 nem. s. vt pigros in ecclesiam in
 troducatur. Ecclē. xij. Verba sapi
 entis sicut stimuli a. **(S**ecundo
 fit mentio de mercenario. **Q**u
 tem aliquis sit mercenarius tria
 signa ponit. Vnum est q̄ de ouī
 bus nullam curam gerit. quod
 notatur cum dicitur. Mercenari⁹
 videt lupum venientem a fugit. a

dimittit oues. Augustinus Me
 cenarius si ouis deuiat non reuo
 cat: si infirmatur: non medetur.
 si deu oratur non lacrimatur. Si
 subter fugiūt temporalia que ip
 se amauit: fugit a ipse oues q̄s
 amare se simlauit. Secundum
 signum est q̄ fugit. Vnde subdit
 Mercenari⁹ fugit. quia mercena
 rius est Augustinus. O mercena
 rie lupum vidisti a fugisti. **S**orte
 dicis. Dic sum. non fugi. **F**ugisti
 quia tacuisti. corpe stetisti. sp̄ri
 tu fugisti. **G**regorius. Lupus ve
 niens indicat quo quisq̄ animo
 super gregis custodiam stabat.
 Aliquando prelat⁹ potest fuge
 re. quia scilicet ipse solus querit
 sicut fugit paulus. vt habetur p̄
 me ad Cho. xi. **S**cdm augustinū
 Cessit persecutioni vt seruaret se
 aliorum vtilitati. Aliquando non
 debet se opponere: sed patienter
 expectare: quando scilicet tantū
 lana idest temporalia deprimun
 tur. **M**ath. xv. Qui vult tecum in
 iudicio contendere a tunicam tuam
 tollere: dimitte ei a pallium.
 Tercium signum est: quādo tan
 tum lanam. i. temporalia querit.
 Augustin⁹. Sunt in ecclesia qui
 dam prelati nō deum p̄pter deum
 querentes: sed temporalia cōmo
 da sectātes. honores ab h̄ib⁹ ap
 petētes. Quisq̄ talis ē mercenari⁹
 est. **L**egit̄ gen. xxxi. q̄ q̄n laban
 iuit ad tondēdas oues: iacob fu
 git: sic q̄n prelat⁹ in subditis t̄m

Lupus

temporalia querit: xp̄ist⁹ ab eo
recedit. **T**ercio fit mentio de lu
po. cuius triplex officium ponit.
s. rapere. disp̄gere. & mactare. Pri
mus dicitur hic. de tercio dicitur
supra. s. fur nō venit nisi vt fures.
mactet & p̄dat. Lupus ḡ inferna
lis animas disp̄git. disperlas ra
pit. raptas occidit. Nam lucifer
spargit p̄ superbiam. mammon
per auariciā. Al modeus per luxu
riam. Tantum autē spargūt ocude
lius quantū sciunt se habere tem
pus breuius. Ostenditur in li. de
animalib⁹ q̄ quādo lupus senes
cit & nō potest predari: vadit de
nocte ad ciuitates & hoib⁹ us in
diatur: sic dyabolus sciens t̄pus
suum breue. tunc iam de hoib⁹
bestialib⁹ non curat: sed bonos de
uorare festinat. **V**ido. de summo
bono. Tunc ostra eum dyabolus
quem possidet seuit: q̄n̄ diuina v̄
tute ab eo expellenduz se cogno
scit. Apoc. xij. Ve terre & mari.
q̄ descendit ad vos dyabolus ma
gnā iram habens: sciens q̄ mo
dum t̄ps̄ habet. **S**ecundo aias
disp̄sas rapit ad penam. & hoc q̄
dam catena anulos multos ha
bente. Conficitur autem ex sug
gestionem mala. delectatione. sen
su. opere & consuetudine & necessi
tate. **P**rouer. ij. s. s. inibus peccato
rum suorum vnusquisq̄ ostringi
tur. Quūvis enim elemosine sint
lancee in corde demonis & sagitte
& orationes sunt lapides: tamen

post q̄ dyabolus sic tam in cathe
nauit: vix expelli potest. siue per
sagittas elemosinarū: siue per la
pides orationum. **J**ob. xli. Nō fu
gabit cum vir sagittarius. in sti
pulam enim verbi sunt lapides fū
di. **T**ercio enim sic raptas occi
dit in morte eterna. **P**s̄. Moys pe
catorum pessima. Est enim mala
q̄ animas depascit. **P**salmista.
Moys depascet eos. **G**losa hoc di
cit ad similitudinem iumentoz
que nō radicitus herbas euellūt
sed summitates carpunt. vt ite
herbe nascantur ad pastum. Sic
etiā illi morte depasti reuiuiscūt
quia non deficiunt. Est peior. qui
a non potest **A**ugustinus de ciui
tate dei dicit. Nulla quippe maior
& peior est mors: q̄ vbi non mori
tur. Est pessima. q̄ vtrumq̄ occi
dit scilicet corpus & animā. **I**te
Moys anime fit: cum eam deserit
deus. mors corporis cum illud de
serit anima. mors vtriusq̄ cum a
nima a deo deserta: deserit corpus
suum. Ita enim nec a deo viuit ip
sa anima: nec corpus ab ipsa
Quarto fit mentio de ouibus
domini nostri ih̄su xp̄isti: de qui
bus tria signa ponit. **P**rimū est
quando pastores cognoscūt. **V**n
de dicitur. Et cognoscūt me mee.
Boni enim cognoscunt deum nō
tantum cognitione innata q̄ est
per instinctum naturalem. de q̄
dicitur **J**ob vice simo sexto. Omnes
homines vident eum. **N**on tantū

cognitione speculativa que est p
 fidem de qua dicitur C horin. xij.
 Videmus nunc p speculū in emig
 mate. sed maxime cognitione pra
 ctica que est p mandatoꝝ dei ob
 servatione. Ps A mandatis tuis
 intellexi. de qua tandem perveni
 tur ad cognitione que est pfecta
 de qua dicitur ibi. tunc autem fa
 cie ad facie. Secundū signū est.
 qꝛ vocem eius audiunt. Unde dici
 tur. Oves mee vocē meā audiunt
 Et ita dicitur. Non audierūt vocē
 alienoꝝ Tres enī voces sunt alie
 enoꝝ a quarta veri pastoris Pri
 ma est vox lupi & demōis qui vo
 cat oves ad occidēdū. Gre. Lu
 pus est malignus spiritus q̄ cau
 las fidelīū circum insidiās a mor
 tem animāꝝ querens. Secunda
 vox est furis & carnis qui vōt ad
 predandum. De quo dicitur sup
 Ihu non venit nisi vt furetur aē.
 Caro enim p visum a alios sefus
 corpis animā depredat. Iher. iij
 Oculus meus depredatus est ani
 mā meā. Tercia vox est mercena
 rij. i. mundi qui vocat eas ad ton
 dendū. Licet enim mund⁹ diviti
 as pmittat: tñ in morte oves su
 as tondet. a sic tonsas extra mū
 dum mittit. Job. xxvij. Dives cū
 dormierit nichil secū affert Quar
 tave est veri pastoris id est xp̄i.
 qui eas vocat ad pasceūdū. Job
 p. Ingre dietur a egredietur a pa
 scua inueniet. De hīs quatuor
 vocib⁹ dicit bernar. Vocat mun

bus. vocat caro. vocat dyabolus. *vocat xp̄s.*
 Vocat mund⁹ cū dicit. Ego deficio
 Caro. ego inficio. dyabolus. ego
 interficio. xp̄s. ego reficio quem
 ego recipio. Tercium signū est.
 qꝛ pastorem sequunt a post eū
 vadunt Unde qñ dominus dixit
 Oves mee vocē meam audiunt.
 subiunxit. Et sequunt me. Ideo
 xp̄s assimilat se galline. Math.
 xxij. Quotiens volui congregare fi
 lios quemadmodū gallina con
 gregat pullos suos sub alis a no
 luisti. Instar enim galline fouet
 nostra bona apposita donec para
 mus bona opera. Et tunc debem⁹
 sequi cum re gratiando a cognos
 cendo eius dona. Legitur de pprie
 tatibus animalū qꝛ gallina in
 dum fouet vt oua ppria oua ane
 tarum: sed cū omnes creuerint
 ri pulli matri adherent. Anete in
 a quis se submergūt a pauones
 de sua pulchritudine gloriantes
 nutrice m relinquunt. Sic etiam
 deus bona apposita nutrit a fouet:
 sed quedā sibi adherent a ipsoꝝ
 sequuntur per imitationeꝝ a gra
 tiarum actionem. Alij ipsum dese
 rentes in aquis voluptatum se mer
 gunt. Alij enim de sua superbia
 gloriantes ingratū existunt. x.
 Qui non est hodie: cras min⁹ ap
 tus erit.

Sermo secundus.

Bonus pastor animam suam
ponit pro ovis suis. **M**ercenarius autem qui
non est pastor vidit lupum veni-
entem et fugit. Sicut differentia est
inter regem et tyrannum. quia rex attendit
utilitatem populi et non suam.
tyrannus autem econverso. sic dicitur
est inter pastorem mercenarium et
lupum. Officium enim pastoris est o-
ves pascere mercenarii tondere.
lupi vero occidere. Dicit Augustinus de
verbis domini quod pastor est dili-
gendus mercenarius tolerandus
quia tam diu est utilis: quousque vi-
det lupum tunc enim fugit. Sed
latro siue lupus est evitandus. Est
enim officium veri pastoris gre-
gem pascere verbo. scilicet et exemplo et
temporalis subsidio. Verbo quidem per
instructionem et correctionem. Iheremias
iii. Dabo vobis pastorem iuxta cor
meum qui pascet vos scientia et
doctrina. Boni enim sunt obsecran-
di mali arguendi et increpandi om-
nes autem cum discretionem toleran-
di. Dicitur est quod in archa moysi manna
et virga et tabule testamenti erant
ut habetur Deuteronomio ix. quia in prela-
to qui est archa dei debet esse manna
dulcis exhortationis quo ad bo-
nos et virga severe correctionis.
quo ad duros et tabule testame-
nti et discretionis quo ad omnes.
Hinc est quod salomon fecit sculpi
in basibus templi boues. leones.
et cherubim. ut habetur in Regum vii.
In boue mansuetudo siue maturi

Officium veri pastoris.

tas in leone ferocitas. et in cheru-
bin scientia designat. Prelatus
enim qui debet esse basis id est
fundamentum ecclesie quantum ad
bonos debet esse mansuetus. quan-
tum ad duros debet esse severus
quantum ad omnes sciens et discre-
tus. Secundo debet pascere exem-
plo per bonam vite informationem.
Ad titum. ii. In omnibus temporibus
exhibite a prete exemplum bonorum
operum. Legitur in Regum iii. quod Sa-
ul fuit altior omni populo ab hu-
mero usque sursum. Quia prelatus
sicut aliis preeminet officio: sic et
debet preeminere exemplo. Gregorius
Non debet hominum ducatum sus-
cipere: qui nescit homines bene vi-
uendo preire. Sed hodie multi ha-
bent vocem iacob per bonam doc-
trinam: sed inanus est ausus per ma-
lam operationem. De talibus dicitur
Job. xli. Ossa behemoth velut fistula
eris. Sunt enim ossa dyaboli inquantum
carent sensu bene vi-
uendi: sed videntur fistule dei esse
inquantum habent sonum bene di-
cendi. Tales enim non vivificant
aerem sed occidunt. Tripliciter ei
potest dici pastor occisor ovium
suorum etiam sine iniectione manu-
um. Vno modo quando eis datur pabulum
venenatum. Alio modo quando eis subtra-
hitur pabulum necessarium. Tertio
quando videt quod herba venenata com-
edunt. et tamen non ardet eas ut
abstineant. Sic et prelatus subdi-
tos occidit. Primo enim malus

exemplū prebendo. Osee. vi. Pa-
 ticeps sacerdotum in via interfici-
 entium pgentes de sychem in ihe-
 rusalem. Interlinearis. Falsi sac-
 dotes abscondunt viā a occidūt
 hoies malis opibus ne pueniāt
 ad iherusalem. Secundo bona tē-
 poralia auferendo. Eccle. xiiij. Pa-
 nis egētiū vita pauperū est. a q̄
 defraudat eū homo sangnis est
 Ibidem. Qui auferit in sudore que-
 renti panē quasi qui pauperē oc-
 cidit. Tercio vicia dissimilando
 Ezech. xiiij. Si dicente me ad impi-
 um q̄: sanguinē eius de manu
 tua requirā. Vnde dicit negligēs
 prelatus Non pascam vos quod
 moritur moriatur. q̄ succiditur
 succidatur. Tot occidimus quot
 ad mortē quotidie tepide a tacen-
 tes ire videmus. Tunc subditus
 moritur sine te: qm̄ in causaz mor-
 tis otradicentem ptulerit te. Ter-
 cio debet pascere tpali subsidio p
 submīstrationē. Augus. Talis
 debet eē rector q̄ preponat verbuz
 doctrine ignorantib⁹ a mensam
 suam omūcet indigentibus. Li-
 benter audit eius linguam loqn-
 tem: cuius expectat dexterā porri-
 gentem. Greg. Qui nō dat pro o-
 uibus suis sbam suam: quō pro
 hys daturus est animam suam.
 Sed multi sunt qui subditis suis
 sua non tribuunt: sed poti⁹ ab ip-
 sis bona sua auferunt Tales vidē-
 tur dyabolo eē peiores Cum enim
 hō habet tria. s. res tpales. corp⁹

a animā: dyabolus non curat de
 rebus nec de corp⁹: sed tm̄ de ani-
 ma occidenda. Gen. xiiij. Da mi-
 chi aias. cetera tolle tibi. Quis
 em̄; aliqn̄ res tpales auferat. et
 corpus ledat: hoc nō facit nisi p-
 ter animā: vt. s. p. rerum ablatio-
 nem a corp⁹ lesionem animam
 trahat in desperationē. Prelatus
 autē; auarus a res auferit in debi-
 te auferendo. Ezech. xiiij. Ve pas-
 torib⁹ illis israel qui pascunt se-
 metipsos a corpus ledunt inuisi-
 te opprimendo vt ex tali corp⁹ le-
 sione vel oppressionē possint pecu-
 niā extorquere. Michx. iij. Si q̄s
 non dederit ex ore eoz quippiam
 sanctificant sup eum preliū. Et a-
 nimas occidunt prauū exemplū
 prebendo. Zach. x. Pasce pecora
 occisionis. Greg. Quicūq; docto-
 res minores siue minimos scāda-
 lizant ipsi pecora occisionis nuf-
 unt. (Sequit̄ videre de officio m̄-
 cenarij qd̄ est tondere. Et tū xp̄s
 primo pastori nunq̄ dixit. tonde
 q̄ non erat lup⁹ sed dixit. pascē.
 q̄ erat verus pastor. semel tū di-
 xit. occide. Actu. x. Cum petrus vi-
 disse linteū de celo descendere in
 quo erant quadrupedia a serpē-
 tia terre a volatilia celi: facta est
 vox ad eū dicens. Surge petre oc-
 cide a manduca. Ibi etenim non
 erant oues. quia non dixisset oc-
 cide sed pascē: sed erant volatilia
 celi. Per hęc intelliguntur supbi
 Et reptilia terre. per q̄ intelligunt

offi' m̄cenarij

221

auari. a quadrupedia per que in
telliguntur luxuriosi. Luxuria ei
in corpore agitur qd quatuor elemē
tis opponitur. Vel signatur luxuri
a p quadrupedia. qz luxuriosus
vadit ad infernū cui quatuor pe
dibus sicut infra dicitur. Auar⁹
vadit cum duobus. Vnus est.
qz male acquirit. alius est. quia
male retinet. Superbus vadit cū
tribus. Vnus est. qz bona sua q̄
habet suis meritis recepisse credit
tur. Alius est. qz falsa de se sentit
a multa credit habere q̄ non ha
bet. Tertius est. qz in sui compa
ratione ceteros paruipendit. Lu
xuriosus vadit cū quatuor. vnus
est vitium gulositatis. Vult em̄
comedere laute. vt possit suam li
bidinem exercere. Quartus est vi
tium libidinosē voluptatis. Jhe
ro. Venter vino estuas: cito spu
mat i libidine. Tertius est vitium p̄di
galitatis. sicut p̄t̄ in filio p̄digo
qui dissipauit omnem sb̄am su
am viuendo luxuriose. vt habet
Luce. xv. Quartus est vitium rapa
citatatis. qz postq̄ ppria consump
serit: conuertit se ad rapiendum
aliena. Omnes igitur tales prela
tus debet occidere: vt videlicet oc
cidat supbiam in superbis. auari
ciam in auaris. luxuriā in luxurio
sis. ¶ Sequitur videre de officio
lupi v̄ dyaboli quod est oues oc
cidere. quas quidē tripliciter oc
cidit. Primo decipiendo per astu
ciam. Legitur qz lupus vocat hu

Officiū Lupi

manā emittit. a aliquando latra
tus canum fingit. vt pastores et
oues decipiat. Chorin. xi. Timeo
enim ne sicut serpens euā seduxit
astucia suauita v̄i sēsus corrupā
tur. Vnde ibidē. Sathanas trans
figurat se in angelū lucis. Tunc
se in angelū lucis transfigurat:
quando videtur suggerere que bo
ni angeli consueuerunt psuadere.

2. Secundo frangendo per impacī
tiam. Legit̄ qz q̄n lupus ad ouile
vadit extra ventū vadit ne canes
odorem suū sentiant. Sicut autē
p ventum p̄ sepeum p̄spicitas sic p
ventum p̄trarium aduersitas de
signat. Tunc ḡ dyabolus contra
ventum vadit q̄n hoīes in aduer
sitatib⁹ exiltētes iterum temptan
do inuadit. Sepe enim iusticia dei
p̄mittendo homini tribulato ex
ablatione terrene sb̄e addit affli
ctionem in corpore. a inde tempta
tionē in mente vt sic ad impacī
a desperationem inducat. sicut p̄
in Job cui primo res tēpales ab
stulit. deinde filios extinxit. deinde
vlcere graui percussit. a tandē p̄
orem a amicos graue temptatio
nem in cor eius dimisit sed ille in
oibus eum superauit. Talis est em̄
natura dyaboli qz si in principio
ei resistit debilis efficitur. Cuius
sup math̄. In primis grauis a in
toleabilis est impetus dyaboli:
quēsi quis fortit̄ sustinuerit in se
cundo inueniet infirmitatē. Quan
to enim plus est repulsus tanto

magis refrigerat a desistit. Tercio abijciendo p spem vanā. Legitur in li. de animalibus q lup⁹ puerum valde diligit: sed si pōt recipere puerū cū eo ludit. a post eū comedit. Qualiter enim dyabolus cū peccatorib⁹ ludit ostendit grego. in pastoralib⁹ dicens. dyabolus mō alioz facta grauiora mō nichil qd perpetrātū ē mō miseritōrē deum loquitur. mō adhuc tps subsequens ad penitentiam pollicet: vt p hec decepta mēs ab intencōe penitentie suspendatur. Proū. xiiij. Stultus illudit pām. Postq̄ aut̄ cum pētorē sic luserit eum comedit. Ambro. in sermōe dyabolus filios suos nō diligit: sed odit. Sic enim eos amat: vt pdat sicut amat gluto v gulosus buccellam vt comedat. Sed tirāni possunt intelligi p lupos. Gre. Lupus super oues venit cum quilibz iniustus raptor. fideles a humiles deprimat a opprimat. De lupis istis dicitur Sopho. iij. Iudices eius lupi in vespere non relinquēbāt in mane. Abacuc. v. Velociores lupis vespertinis. Sunt eī lupi matutini. meridiani a vespertini. Lupi matutini sunt q̄ adhuc nō esuriunt. ptem ouis cōdunt. a ptem relinquunt. Tales autēz isti tiranni sunt qui bona pauperum rapiunt: sed tamen eis partem dimittūt. Sed lupi meridiani sunt qui vsq̄ ad meridiem nō comedūt. Et q̄ multū esuriunt.

a q̄ multū post esum sitiunt totā ouem comedunt a sanguinē bibunt. Tales sunt multi iudices: q̄ totam supellectilem pauperib⁹ auferunt. **V**idetur. Iudices prauū lupoz more diripiunt cuncta. a vix pauca pauperibus detinquant a dimittunt indignis possessiones quas eoz multo labore adquisierunt. Lupi autem vespertini qui de die non comedunt: a deo esuriunt q̄ carnes ouis comedunt a sanguinē bibunt. pellem sciunt a ossa frangunt. Sic sūt multi tiranni qui a pauperibus pecuniā exhauriunt. post essioes diripiunt. domos tollunt. vestes auferunt a eos tōliter opprimūt. **I**her. li. Comedit me a deuorauit me nabugodonosor rex. hoc quo ad lupos matutinos qui partem carniū comedunt. Absorbuit me sicut draco. hoc quo ad lupos meridianos. qui totam ouem cōdunt a sanguinē bibunt. Et superius dicitur. Iste nouissim⁹ exossauit me nabugodonosor quo ad lupos vespertinos qui ouem totam comedunt a sanguinē bibunt a ossa frangunt. **P**rouer. xvij. Leo rugiens. a visus esuriens. princeps iniquus super populum pauperem.

Sermo tertius eiusdem

serpentes ouis.

Animam meam pono pro
ouibus meis etc. Serui dei
pro quibus animam suam
posuit christus. et quos precioso
sanguine redemit ouibus oparatur
propter multas proprietates que
in ipsis ouibus reperiuntur. Pri-
mo ouis est animal multam habens
simplicitatem: sic serui dei debent esse
simplices sine plica duplicitationis
De qua simplicitate dicit gregori-
us in moralibus quod abhominaban-
tur egyptij israelitasque oues of-
ferunt. sic serui dei a mundanis de-
spiciuntur. quia simplicitatem et mansue-
tudinem deo immolant. quam ab-
horrationem fatuitatemque putant. Et
ista simplicitas consistit quantum
ad aspectum affectum et actum dicitur ei
habere aspectum simplicem ut. Si
ipsum ad deum dirigant. et tunc to-
tum corpus et operes operum lu-
cidum erit et deo gratum Math. vi
Si oculus tuus fuerit simplex: totum
corpus tuum lucidum erit Ista sim-
plicitatemque affectus non habent illi qui
cum uolunt oculum uolunt aspicere in ce-
lum et cum alio in terram. qui similes uolunt
diligere deum et mundum Contra
quos dicit Math. vi. Non potes deo
seruire et mamone. Tales enim non
habent simplicitatem aquilinam. Aquila enim
pulos quos uiderit in celis
respicere tanquam proprios nutrit. quos
autem ad celum respicere non uiderit: si-
cut de genere abijcit Secundo dicitur
habe simplicitatem affectus ut. si sim-
plici corde non duplici deum diligant

Per simplici est corde deum inuicem di-
ligite. Ista simplicitatem affectus non
habent illi qui in ore habent benedictionem sed
in corde seruatur rancore. Eccl. xiiij. in
labijs induleat inimicus et in corde
insidiatur ut subuertat te in foueam
Isti enim non habent simplicitatemque
humilitatem qui non cadunt felle ama-
ritudinis et rancoris. Math. x. Esto
te prudentes sicut serpentes etc.
Tercio dicitur habere simplicitatemque
actu ut simplici intentione pro-
ximo seruiant. Roma. xij. Qui tri-
buit in simplicitate etc. Hanc sim-
plicitatem non habent illi qui idem a
liquis tribuunt aliqua. ut sub-
ripiant non sua Ouis enim nullum
ledit et nescit mala inferre: sed il-
lata patienter tolerare Ouis etiam
dominum suum pascit et restit.
Unde dicit Aug. quod ouis implere
preceptum euangelicum quod de dua-
bus tunicis dat unam non habent
2. Secundo ouis est animal quod na-
turaliter nocua fugit. sic quilibet
debet fugere peccata. immo melius
amplius sunt sibi nocua. Nam
inter ea que sunt infra terram ni-
hil prius est inferno. inter ea ue-
ro que sunt in terra nihil prius
est serpente uel colubro. Inter ea
que sunt supra terram nihil prius
est dracone id est in aere. et tamen
ista tria inducuntur ab ipso pro-
pheta dauid: ut scilicet laudent
deum. Laudate inquit dominum
de terra: dracones et omnes abis-
si. Item. Serpentes et uolucres

720 765
pennate. Nunq̄ autem propheta dicit q̄ superbi. auari vel luxuriosi laudent deum. Ex quo sequitur q̄ peccatum est peius dracōne. serpente a inferno. nec mirz q̄ infernus laudat dei iusticiā. sicut latro in patibulo iudicem laudat q̄ ipsū iustum esse demonstrat. Draconē ppter magnitudinē laudat dei potētiā. Est enim maximus omnium animantium sup̄ terram. Serpens em̄ laudat dei sapientiā. Ipse em̄ caput abscondit a corp⁹ percussio om̄ exponit. a in hoc deū laudat. q̄ tantam sapientiā sibi dedit. Peccator enim nō laudat deum: sed blasphemat Roma. ij. Romē dei p̄ws blasphemat. Tercio ouis est vtilē a secundū animal. Necessē est autē q̄ quando oues sunt fete pregnantes pastor eas custodiat a portet. *Isa. xl. fetus ipse portabit.* Quatuor autem de causis ouis abortiū patit. Primo simp̄m qm̄ est sola. Tunc enim p̄re nimio timore sepe abortit. Timet em̄ ne in os lupi deueniat. Secūdo ppter tonitruū: sicut dicit idē. Tercio qm̄ comedit h̄bas venenosas. Quartū qd̄ maxime eas abortire facit est fumus exiēde candelę. Anima autē est p̄gnans qm̄ habet multa bona p̄posita. Tunc autem parit qm̄ ea complet per bona opa. Sed peccator est solus qm̄ nō habet deum secū. a p̄dit p̄cipaciōnem merito nec desic. Et q̄ solus non habet qui

eum adiuet nec subleuet: idō fetum boni p̄positi nec in corde pōt nutrire: nec ipsum p̄ bona opera parere. a necesse est vt patiatu abortum. *Ecclē. iij. Ve soli. q̄ cū ceciderit nō habet subleuantem.* Auarus in corde suo habet m̄ta tonitrua. Vnum est anxietas in acquirendo. aliud est dolor in perdendo. aliud timor in custodiēdo. Et ista tonitrua boni p̄positi fetuz exanguūt. Inter tot anxietates. dolēs a timores bona p̄posita crescere non p̄t. sicut patet in semine quod sp̄ine suffocauerunt vt habetur *Luce. viij. Luxuria est h̄ba venenosa que corpus a aiā inficit a corrumpit. a boni p̄positi fetum extinguit.* Semē enim non potest crescere in terra conculeata vt habetur ibidē. Aiā em̄ luxuriosi a demonibus conculeatur. *Ecclē. ix. Omnis mulier fornicaria quasi stercus in via conculebitur.* Superbia enim est fumus qui in altum ascendit a cito euanescit: *Is̄te fumus boni p̄positi fetum extinguit.* Semen enim non potest in terra petrosa crescere id est in mēte elata que ad penitentiā scindi nō potest. Quarto ouis est animal obediens a mansuetum. Illi autem pastori possunt secure obedire: qui eas cognoscit. diligit. a defendit. Sic etiam x̄pus pastor scilicet xp̄istus circa oues id est animas habet scientiam cognoscendi. *Job. iij. Cognosce oues*

meas. Potentiam defendendi. **I**
b idem. Non rapiet eas quisq̄ de
manu mea. Et voluntatem saluā
di. **I**bidem. Anima; meam pono
pro ouibus meis. **Bernardus** su
per cantica. Huius secure me credo
qui saluare velit. nouit. et possit.
Dicitur in libro de animalibus:
q̄ pastores docent oues festine a
bulare ad auditum alicuius vo
cis. Sic et viri sancti debent esse ve
loces multum ad audiendum ad
voces sui prelati. Deb; igitur ista
obediencia habere tres comites.
simplicitatem. caritatem; et concor
diam voluntatem. **I**stud signatur;
est **Job. xi.** q̄ amici **Job** dederunt
sibi ouem vnam et in aurem aure
am vnam. Per in aurem auream
intelligitur obediencia. **Ps̄.** In au
ditu auris obediuit michi. **I**sta e
nim obediencia debet habere ouē
annexam. q̄ debet fieri cū simpli
ci corde et debet fieri ex vna animi et
concordi voluntate. Quidā autem
obediunt non simpliciter sed fic
te. **I**sti non habent ouem annex
am. **A**lij aut non obediunt ex ca
ritate: sed necessitate. **D**oz in au
ris non est aurea. **A**lij prudentes
apud semetipsos suam imple
re voluntatem. nolunt viuere cū
voluntate prelati. **D**oz in auris
non est vna. **Q**uinto ouis est ai
mal sobrium et domesticū. q̄ par
uis pascuis est contenta et expensis
modicis sustentatur. Sic et serui
dei modico debent esse contenti.

Sentētia. Viduis sic tibi e; te faci
li. nec ad voluptate; sed ad abū
attende. **P**alatum tuum exciet
fames non saporēs. desideria tua
puro redime. q̄ hoc tantū curare
debes vt desinant. **C**ibus aut ista
rum ouium in futuro erit ille. de
quo dicitur **Ezech. xii.** In pascu
is vterrimis pascam eos et in mō
tibus israel erant pascue eoru.
Ibi requiescent in herbis virenti
bus. in pascuis pinguib; pascen
tur sup montes israel. **E**x quib;
verbis habetur. q̄ pascua bono
rum erūt vterrima eo q̄ serui dei
siue ingrediantur ad contēplan
dum diuinitatem. siue egredian
tur ad considerandum humanita
tem: vbiq; inuenient facietatem
Job. x. **I**ngredietur et egredietur
et pascua inueniet. **E**iusdem. **H**ec
est vita eterna vt cognoscant te
solum verum deum et quem misit
in hunc mundum. **S**ecundo pas
centur et delectentur in fruitione
suauitatis. et ista erunt pinguia
pascua. **P**salmista. **E**x adipe fru
menti faciat et **I**llud frumentū
est ille qui de se dicit. **J**ohannis
decimotercio. **N**isi granū frume
ti cadens in terram mortuum fue
rit: ipsum solum manet. **A**d ps
istius frumenti est suauitas et de
lectatio que causatur ex amore
dei. **P**salmista. **S**icut adipe et pin
guedine repleatur anima mea.
Tercio pascentur in eternitate
perpetue inuenturis. et ista erunt

pasca vitentia. Numq̄ enim pas-
 cua arefcent vel marcescent: sed
 semper virefcent a ppetua eruunt.
 Sexto ouis est animal pacificū
 a quietum. Sic serui dei laborare
 debent vt sint quieti. Thessa. iij.
 Rogamus vos fratres vt abūde
 tis magis a operam detis vt quie-
 ti estis. Istam quietem habent il-
 li qui terrena despiciunt a in deo
 amore suum ponunt. Job. xvij.
 Hoc locutus sum vobis: vt in me
 pacem habeatis. in mūdo pressu-
 ram habeatis. Quid quieti? q̄ ni-
 chil in mundo appetere. quid la-
 toriosius q̄ terrenis desiderijs es-
 tuare. Hinc est q̄ israhel sabba-
 tuj in munere accepit. egiptus p-
 cutitur multitudine muscarū. Cū
 enim tria sunt que naturalit̄ ap-
 petunt quietē. s. corpus. sēsus. a
 anim⁹ in mundanis desiderijs is-
 ta quiescere nō p̄nt. Corpus em̄
 sp̄ est in labore a fatigacōe Ecclē.
 xij. Laborauit diues in congregacō-
 ne sbe. Sensus nō p̄nt habere sō-
 num a quietē Cū enim sensuū sit
 somnus a talib⁹ fugit. Gen. xij.
 Fugiebat sōnus ab oculis meis
 Ecclē. v. Saturitas diuitis a abun-
 dantia diuitiarū non finit euz dor-
 mare. Animus sp̄ est in sollicitudi-
 ne. Iher. xlix. Turbati sunt pre
 sollicitudine a quiescere nō p̄nt.
 Et q̄ ista tria in auaris sunt qui
 eam habere non p̄nt. Ideo dicit
 Aug⁹. diuitias inuenisti. requi-
 em p̄didisti Cū vigilas de hijs co-

gitas. sūm dormis somnias. In
 die sollicitus. in nocte pauid⁹ sp̄
 existens mendicis. Rogem⁹ ac.

Domnica tertia.

Sermo primus

Modici a non videbitis
 me a itez modici a vi-
 debitis me ac. Jo. xvi.
 Natuāle est inter ami-
 cos q̄ capiunt mutua visione p-
 frui. mutua locutione refici. a cor-
 porali presentia cōsolari. Ideo q̄
 discipuli desiderabant semp̄ vide-
 re xp̄istum. eius verba audire a
 presentia retinere. a ideo cōtrista-
 bantur: q̄ xp̄s de suo recessu mē-
 tionē faciebat: sicut dixit in v̄bis
 premissis. Modici a iam videbi-
 tis me ac. Circa quod sciendum
 q̄ apostoli fue rūt in quadrupli-
 ci statu. Primus in quo erant in
 multo timore. a hoc ante passio-
 nē. Timebant enim sp̄ ne xp̄isti
 presentiam p̄derent. a ad hoc p̄-
 net quod dixit paz supra. Hoc
 autem vobis ab imcio non dixi.
 q̄ vobiscū eram a nunc vado ad
 eum qui misit me. Istum enim ti-
 more generabant in ipsis verba
 tristitie que sup hoc eis sepe repli-
 cabat. Job. xij. Filioi adhuc vo-
 biscum modicum sum. Eius dem
 xij. Adhuc modicum a mund⁹
 iam me non videt. Secundus
 vero status est in quo s̄ fuerunt